

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Center za preventivno arheologijo

ARHIV,
NE
POSOJATI!

POROČILO

O IZVEDENIH PREDHODNIH ARHEOLOŠKIH RAZISKAVAH NA OBMOČJU DPN ZA DV 2 X 110 KV RTP POLJE - RTP VIČ faza 2

Poročilo št.: 00-0159/2010-MČ-GR-2011-91

Ljubljana, december 2011

Poljanska 40, p.p.338, SI – 1002 Ljubljana
sedež: Metelkova 6, SI – 1001 Ljubljana
telefon: +386 (0)8 2050 720, telefaks: +386 (0)1 251 15 15
e-pošta: tajnistvo@cpa-rs.si
<http://www.zvkds.si>

Registracija: 1/32177/00, Matična številka: 1423215
Standardna klasifikacija dejavnosti/šifra podrazreda: 91.030
ID za DDV: SI45991413
Transakcijski račun: 01100-6030381005

DPN za DV 2 X 110 KV RTP Polje - RTP Vič
faza 2, december 2011

Naročnik: Elektro Ljubljana
Slovenska 52, Ljubljana

Izvajalec: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Center za konservatorstvo
Center za preventivno arheologijo
Poljanska 40, Ljubljana

Konservatorski nadzor:
Boris Vičič, univ. dipl. arheolog, konservatorski svetovalec
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Območna enota Ljubljana, Tržašk 4, Ljubljana
Služba za kulturno dediščino, Metelkova 4, Ljubljana

Naloga: **OCENA ARHEOLOŠKEGA POTENCIALA OBMOČJA DPN ZA
DV 2 X 110 KV RTP POLJE - RTP VIČ**
metode 8-9, 11

Kulturnovarstveno soglasje:
Ministrstvo za kulturo št. 62240-427/2010/2 z dne 04.11.2010

Nosilec naloge: dr. Matija Črešnar, univ. dipl. arheolog, konservator
Gašper Rutar, univ. dipl. arheolog, konservator

Sodelavci Barbara Nadbath, univ. dipl. arheologinja, višja konservatorka
Matevž Lavrinc, univ. dipl. arheolog
Tadeja Mulh, univ. dipl. arheologinja, konservatorka

Avtorji: Matevž Lavrinc, univ. dipl. arheolog
Barbara Nadbath, univ. dipl. arheologinja, višja konservatorka
Gašper Rutar, univ. dipl. arheolog, konservator

**Vodja Centra za
preventivno arheologijo:**

Barbara Nadbath, univ. dipl. arheologinja

KAZALO

SEZNAM SLIK IN PRILOG	2
1. UVOD	3
2. INTENZIVNI TERENSKI PREGLED (ITP), metoda 8-9 (M. Lavrinc, B. Nadbath)	4
3. RAZISKAVE Z IZKOPOM ROČNIH TESTNIH SOND, metoda 11 (M. Lavrinc)	8
4. SKLEP (B. Nadbath, M. Lavrinc, G. Rutar)	11
5. VIRI IN LITERATURA	12
PRILOGE	13

SEZNAM SLIK IN PRILOG

Seznam prilog:

Priloga 1. Pregledni načrt in rezultati intenzivnih terenskih pregledov in ročnih testnih sond

Priloga 2. Rezultati intenzivnega terenskega pregleda v tabelarni obliki

Priloga 3. Sonde. Opisna in fotografska dokumentacija

Priloga 4. Pregledni načrt rezultatov izvedenih arheoloških raziskav

1. UVOD

Predhodne arheološke raziskave na območju državnega prostorskega načrta za DV 2 X 110 KV RTP Polje - RTP Vič so bile v obliki historične analize obstoječih podatkov, ekstenzivnega terenskega pregleda, intenzivnega terenskega pregleda, izkopa ročnih testnih sond ter intenzivnega podvodnega pregleda reke Ljubljanice predstavljene v *Poročilu o izvedenih predhodnih arheoloških raziskavah na območju DPN za DV 2 X 110 KV RTP Polje - RTP Vič*, Ljubljana, junij 2011 (poročilo št. 00-0158/2010-MČ-GR-2011-41).

Nadaljevanje raziskav je bilo izvedeno jeseni 2011 pod vodstvom dr. Matije Črešnarja, univ. dipl. arheologa, konservatorja, in Gašperja Rutarja, univ. dipl. arheologa, konservatorja, ter s sodelovanjem Matevža Lavrinca, univ. dipl. arheologa, Barbare Nadbath, univ. dipl. arheologinje, višje konservatorke. Najdbe in terensko dokumentacijo začasno hrani CPA ZVKDS.

2. INTENZIVNI TERENSKI PREGLED (ITP), metoda 8-9

(Matevž Lavrinc, Barbara Nadbath)

Raziskave za določitev vsebine in sestave najdišča potekajo znotraj območij registrirane kulturne dediščine. Omogočajo natančno in korektno določitev debeline kulturnih plasti, določitev obsega ter metode za izvedbo nadaljnjih arheoloških raziskav v smislu zaščitnih arheoloških izkopavanj, s tem pa predstavljajo racionalizacijo zaščitnih izkopavanj, oz. omogočajo pridobitev noveliranih podatkov za določitev nadaljnjih ukrepov za varstvo arheološke dediščine.

Raziskave za določitev vsebine in sestave najdišča so na območju predmetnega državnega prostorskega načrta potekale v obliki **intenzivnega terenskega pregleda** zaprtih površin. Pri izvedbi omenjenih raziskav smo izhajali iz uveljavljene metodologije arheoloških predhodnih terenskih pregledov (*Arheologija na avtocestah Slovenije I, Metode in postopki*, Ljubljana, april 1994). Namen intenzivnega arheološkega pregleda je zamejitev že znanih najdišč.

POTEK RAZISKAV

Na zemljiščih znotraj območij registriranih enot kulturne dediščine, ki so v Registru nepremične kulturne dediščine vpisane kot *Ljubljana-grobišče Studenec* (EŠD 14908), *Ljubljana-Kulturna krajina Ljubljansko barje* (EŠD 11819), *Ljubljana-Arheološko najdišče Ižica* (EŠD 11469) ter *Podpeč-Arheološko najdišče Ljubljana* (EŠD 11420), smo arheološke raziskave izvedli v obliki intenzivnega terenskega pregleda. Območje pregleda so predstavljale zaprte površine, zato smo pregled v skladu z uveljavljeno metodologijo stroke izvedli s tehniko podpovršinskega pregleda s kopanjem 40 x 40 x 40 cm velikih jam v mreži 10 x 10 m.

Pri pregledu je bila kot korektivni faktor beležena stopnja vidljivosti in dolžina zbiralne enote, uporabljeni sta bili pri količinski interpretaciji najdb oz. njihovi distribuciji.

Pregledane površine so vrisane na katastrski načrt, na katerem so navedeni vsi referenčni podatki – območja, zbiralne enote, oznake prečnic, tehnika pregleda in rezultati pregleda v grafični obliki. Zaradi boljše preglednosti so vse zbiralne enote, kjer je bil izveden intenzivni terenski pregled, označene z **ZE II**.

OBMOČJA RAZISKAV

Intenzivni arheološki terenski pregled je bil izveden na parcelah:

Območje I: na parcelah št. 1112/1, 1111/1, 1110/1, 1109/1, 1118/1, 1119/1, vse k.o. Slape
(**priloga 1**/list 1).

Območje II: 1005/2, 998/1, 993/1, 993/2, 993/3, 980, 980/3, 1947/3, 970/1, vse k.o.
Dobrunje (**priloga 1**/list 2).

REZULTATI INTENZIVNEGA ARHEOLOŠKEGA TERENKEGA PREGLEDA

Najdbe

Na območjih I in II, kjer se je izvedel intenziven podpovršinski arheološki terenski pregled, smo odkrili enaindvajset (21) najdb. Odkritih je bilo petnajst fragmentov gradbenega materiala (15 kosov = 71,00 %), en kos lončenine (1 kos=5,00 %), dva kosa železa (2 kosa=10%) in štirje kosi taline (4 kosi=19,00%).

Vsi fragmenti gradbenega materiala so novodobnega izvora (15 kosov = 71% oz. 100%).

Edini odkriti kos lončenine je novodoben (1 kos = 5% oz. 100%).

Distribucija in koncentracije

Za pregledano območje je izdelana grafična analiza distribucije prazgodovinske in rimskodobne keramike in gradbenega materiala. Pri poenotenju absolutnih številčnih vrednosti sta bili upoštevani dolžina prečnice znotraj ZE in stopnja vidljivosti v trenutku zbiranja (uporabljamo pet stopenj) v formuli:

STANDARDNA DOLŽ. = 10m x PET /5/ STOPENJ VIDLJ.

INTERPRETIRANO ŠT. = ABSOLUTNO ŠT. x -----

STOPNJA VIDLJ. x DOLŽ. V m

Primerljivost rezultatov zbiranja med intenzivnim pregledom odprtih površin v mreži in pregledom zaprtih površin z izkopom jamic v velikosti 40 x 40 x 40 cm načeloma ni mogoča. Pozitivne rezultate pregleda zaprtih površin je potrebno razumeti kot pokazatelj, saj pri enaki

količini najdb predstavlja večjo verjetnost obstoja arheoloških plasti oz. najdišča. Pri številčno slabi zastopanosti prazgodovinske in rimskodobne keramike ter gradbenega materiala v zbranem vzorcu velja, da je na podlagi enega odkritega odlomka že mogoče utemeljeno sklepati na prisotnost sledov človekovega bivanja na mestu ali v bližnji okolici mesta najdbe. Zato vprašanje primerljivosti rezultatov pregleda zaprtih ion odprtih površin pri gradivu iz tega časa nima posebne teže.

Ugotovljene arheološke sledi

Med intenzivnim terenskim pregledom na območjih I in II nismo odkrili nobenih starejših arheoloških najdb.

3. RAZISKAVE Z IZKOPOM ROČNIH TESTNIH SOND, metoda 11

(Matevž Lavrinc)

Na območju previdene postavitve stebrov daljnovodov za DV 2x 110 kV RTP Polje-RTP Vič po hribu Golovec in po Ljubljanskem barju ob južni Ljubljanski obvoznici, smo na treh območjih izvedli še dodatne arheološke raziskave v obliki ročnih testnih sond v velikosti 1x1x1m (glej **prilogo 1: list 3**).

Zemljišča ob južni obvoznici ležijo znotraj območij registriranih enot kulturne dediščine, ki so v Registru nepremične kulturne dediščine vpisane kot *Ljubljana-Drevak na Rudniku* (EŠD 11741), *Ljubljana-Arheološko najdišče Ižica* (EŠD 11469) ter *Podpeč-Arheološko najdišče Ljubljanica* (EŠD 11420). Pri izvedbi raziskav z izkopom ročnih testnih sond smo upoštevali uveljavljeno metodologijo arheoloških predhodnih terenskih pregledov (*Arheologija na avtocestah Slovenije I, Metode in postopki, Ljubljana, april 1994*) za izvedbo arheološkega vrednotenja zemljišča, ki se uporablja kot predhodna raziskava za določanje stratigrafije najdišč.

Testne sonde so kartografsko prikazane v **prilogi 1**, opisno in fotografsko prikazane in **prilogi 3**.

TESTNE SONDE

UGOTOVITVE IN OPISI PLASTI

Namen testnega sondiranja je bilo:

- natančno določiti vsebino in strukturo najdišča
- zamejiti obseg arheološkega najdišča
- ugotoviti prisotnost arheoloških struktur in ostalin
- ugotoviti naravo in globino stratigrafije

Testne sonde

Na treh območjih pregleda smo izkopalni enajst testnih sond v velikosti 1 m x 1 m in dve testni sondi v velikosti 2m x 1m do povprečne globine 0,99 m.

Ugotovitve

- V vseh testnih sondah smo odkrili le novodobne najdbe. **Na območju 1** smo v sondi 7, v plasti SE 002 odkrili 2 kosa taline, v sondi 9 pa v plasti SE 002 dva kosa taline, 1 kos stekla, 1 kos kovine in 1 fragment novodobnega gradbenega materiala. **Na območju 2** smo v sondi 1 v plasti SE 002 odkrili en kos aluminija, v plasti SE 003 pa en kos novodobne lončenine. V sondi 2 smo v plasti SE 004 odkrili 1 kos taline, 1 steklo in en kos novodobnega gradbenega materiala. V sondi 3 smo v plasti SE 002 odkrili en kos novodobnega gradbenega materiala in en kos železa. V sondi 4 smo v SE 002 odkrili en kos novodobnega gradbenega materiala. V sondi 6 smo v SE 002 odkrili eno kost in en kos novodobnega gradbenega materiala. **Na območju 3** smo v sondi 10 v SE 002 odkrili dva kosa stekla in en kos novodobne lončenine. V sondi 11 smo v SE 002 odkrili 2 kosa novodobne lončenine in 2 kosa stekla. V sondi 13 smo v SE 002 odkrili 2 kosa novodobne lončenine in 1 kos novodobnega gradbenega materiala.
- Na območju 1 smo sonde 7-9 izkopalni znotraj katastrske občine Slape, na travniku med vzhodno Ljubljansko obvoznico ter psihiatrično kliniko Ljubljana. Na območju 2 so sonde 1-6 locirane znotraj katastrske občine Dobrunje, na travniških površinah tik ob vzhodni Ljubljanski obvoznici, južno od reke Ljubljanice. Območje 3 leži znotraj katastrske občine Trnovsko predmestje, sonde 10-13 smo tu izkopalni med južno Ljubljansko obvoznico in potokom Ižica.
- Na območju 1 smo v sondah 7-9 pod plastjo ornice odkrili plasti aluvija v obliki prodnatih peščenih plasti, ki segajo globlje od 1m globine. Na območju 2 smo s sondami 1,2,4 in 6 ugotovili, da je bila večina tega območja v bližnji preteklosti umetno nasuta, plasti nasutja nismo prebili še na globini 120 cm. Le v sondah 3 in 5 smo odkrili aluvialne plasti. Na območju 3 smo v sondah 10-13 pod plastjo ornice odkrili plasti aluvija in geološko osnovo v obliki polžarice.

- Globino, na kateri leži geološka osnova, nam je uspelo ugotoviti le na območju 3, kjer se le-ta pojavi v obliki sive glinaste ilovice na globini 1 m.

Ugotovljene arheološke sledi

Med arheološkimi raziskavami v obliki testnih ročnih sond za DV 2x 110kV RTP Polje-Vič nismo odkrili nobenih starejših arheoloških struktur ali najdb. Odkrili smo manjše število najdb novodobnega izvora.

4. SKLEP

(Barbara Nadbath, Matevž Lavrinc, Gašper Rutar)

Arheološke raziskave druge faze so potekale v obliki intenzivnega arheološkega terenskega pregleda (**priloga 1-2**) in v obliki izkopa ročnih testnih sond (**priloga 3**). Ob izvedbi intenzivnega terenskega pregleda na območjih I in II nismo odkrili starejših arheoloških najdb. Ob izvedbi arheoloških raziskav v obliki izkopa ročnih testnih sond ravno tako nismo odkrili starejših arheoloških struktur ali najdb. Odkrili pa smo manjše število modernih najdb, ki so posledica smetenja.

5. VIRI IN LITERATURA

Arhiv RS, Arhiv Republike Slovenije.

Arhiv ZVKDS, Arhiv Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Ministrstvo za kulturo, INDOK center, Register kulturne dediščine

Arhiv Iza ZRC SAZU, Arhiv Inštituta za Arheologijo, Znanstveno raziskovalnega centra, Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Topografski zapisnik.

ANSI 1975, *Arheološka najdišča Slovenije*. Ljubljana.

DPN za DV 2 X 110 KV RTP Polje - RTP Viš
faza 2, december 2011

PRILOGA 1

Pregledni načrt z rezultati intenzivnih terenskih pregledov in lokacijami ročnih testnih sond